

VietCatholic News (Chúa Nhật 02/11/2008)

Ngày 07.11.2000 và trong vài tuần tiếp, nhiều người đã ngạc nhiên khi thấy kết quả cuộc tuyển cử toàn quốc Hoa Kỳ ngày hôm đó cho thấy ứng cử viên Tổng thống George W. Bush thu 50.459.211 phiếu và được 'kể nh' được cử trứ c ứng cử viên Albert A. Gore được 51.003.894 phiếu. Tại sao có sự kiện này?

I. TUYỂN CỬ TOÀN QUỐC HAY BỘ LUẬT TỬ CÁC TIỂU BANG.

Các thủ tục bầu cử Tổng thống được qui định bởi Điều II, Phần I, Điều III Hiến pháp Hoa Kỳ ngày 17.09.1787. Thêm vào đó, Tu chính án 12 Hiến pháp n định: mỗi cử tri phải bầu riêng cho Tổng thống và Phó Tổng thống. Công cuộc đi u hành t ch c b u c T ng th ng do C quan Qu n tr K l c và Văn kh Qu c gia (National Archives and Records Administration) phải h p đ m nhi m v i C c Văn th c a các Liên bang (Office of the Federal Register).

1.- Cử cử tri đoàn Hoa Kỳ (United States Electoral College)

Cử cử tri đoàn Hoa Kỳ gồm 538 cử cử tri c b n năm m t l n h p l i đ b u T ng th ng và Phó Tổng thống Hoa Kỳ, đã được bầu lên theo thủ tục phổ thông đ u phi u vào 'ngày bầu cử'. Các cử cử tri h p t i các tòa nhà qu c h i ti u bang c a mình (hay t i Qu n Columbia) vào ngày th hai đ u tiên sau ngày th t l n th hai trong tháng 12. T i 51 cu c h p (50 ti u bang và Qu n Columbia) riêng bi t, các cử cử tri cùng b phi u đ b u T ng th ng và Phó Tổng thống. Do đó, có sự t ng h p k t qu b u c c a 51 nhóm, nên m i có đ nh nghĩa k thu t là cử cử tri đoàn, dù 51 nhóm này th c s không t p h p chung v m t n i đ b u c . H th ng cử cử tri đoàn, gi ng nh m t đ i h i toàn qu c, là m t nh n t gián ti p trong ti n trình b u lên Tổng thống và Phó Tổng thống Hoa Kỳ.

S 538 cử cử tri là t ng s t ng đ ng s Th ng ngh sĩ (100, mỗi tiểu bang có 2 v), 435 Dân b u và 3 cử cử tri c a Qu n Columbia (Th đô Washington).

2.- Tiến trình tuyển cử.

Hiến pháp ngày 17.09.1787 và các tu chính án không quy định cách thức đ t ng ti u bang ch n cử cử tri đoàn cho thấy chính quy n ti u bang có nhi m v t ch c b u c và các chính quy n đ a ph ng t ch c cu c b u c và đ m b o k t qu trung th c và ngăn ch n gian l n trong vi c ki m phi u.

a. Ngày bầu cử (Election Day).

Tuyển cử được t ch c m i b n năm m t l n vào ngày th ba sau ngày th hai đ u tiên trong tháng 11 nh ng năm chia ch n cho 4, k t năm 1748. Do đó, ngày bầu cử năm nay đ c n

Định là ngày 04.11.2008.

Trong ngày này, cử tri Hoa Kỳ tuyển chọn liên danh ứng cử Tố tụng và Phó Tố tụng cho nhiệm kỳ bắt đầu từ 12 giờ ngày 20 tháng giêng năm sau, qua các địa cử tri địa phương cho nhiệm kỳ ứng viên ứng cử khác nhau. Tuy nhiên, lá phiếu của bang được thiếp lập để các cử tri phải thông có cử tri ứng cử mình đang chờ đợi sự bầu cử ứng cử viên Tố tụng và Phó Tố tụng. Nhiệm kỳ của bang dùng lá phiếu của ứng cử ghi tên một địa (Dân chủ hoặc Cộng hòa, xanh ...) thì được xem là một lá phiếu cho toàn thể nhóm địa cử tri thuộc địa đó. Tuy nhiên, nhiệm kỳ của bang, một địa nào thu được nhiều phiếu nhất sẽ chiếm hết toàn bộ số phiếu của địa cử tri của địa bang đó. Hai bang Maine và Nebraska chọn địa cử tri theo tỷ lệ số phiếu bầu.

b. Ngày bầu cử của địa cử tri đoàn ứng cử bang.

Số địa cử tri của mỗi bang rất khác nhau vì, tuy mỗi bang đều có nhau 2 Tháng ứng cử, nhưng số dân bầu rất khác nhau được tính theo dân số. California (55), Texas (34), New York (31), Florida (27), ..., Alaska (3), North Dakota (3), Vermont (3), Wyoming (3) và District of Columbia (3).

Các địa cử tri ứng cử (và Quận Columbia) họp vào 41 ngày sau Ngày bầu cử để số ứng cử lá phiếu của địa cử tri (tức ngày 15.12.2008). Lá phiếu của ứng cử tiên của địa cử tri dùng để bầu cử ứng cử viên Tố tụng Hoa Kỳ, và lá phiếu của ứng cử cho Phó Tố tụng. Rất ít trường hợp một địa cử tri không bầu phiếu cho liên danh tranh cử thuộc địa mình đã bầu. Đây là những địa cử tri không trung thành. Mỗi địa cử tri ký tên vào một tài liệu có tên là Chương trình bầu cử phiếu mà có nêu rõ thuộc địa cử tri ứng cử nào (hay Quận Columbia). Một bản chương trình bầu cử được gửi đến Văn phòng của Phó Tố tụng theo thủ tục thông thường.

c. Quy chế Hoa Kỳ tuyên bố kết quả tuyển cử.

Khoảng một tháng sau khi Ngày bầu cử phải thông (kể tuyển cử năm nay rơi vào ngày 06.01.2009), ứng cử viên của Hoa Kỳ nhóm họp để tuyên bố những người được cử, địa cử tri của Phó Tố tụng được ứng cử (Phó Tố tụng là Chủ tịch Thượng nghị viện). Nếu một ứng cử viên ứng cử nhận được ít nhất 270 phiếu của địa cử tri, và chủ tịch tuyên bố ứng cử viên đó là ứng cử được cử, và một ứng cử viên Phó Tố tụng nhận 270 hay nhiều hơn số phiếu của địa cử tri được tuyên bố là Phó Tố tụng.

Đa số tuyển cử ứng cử 538 địa cử tri là 270 phiếu bầu để được tuyên bố ứng cử Tố tụng và Phó Tố tụng Hoa Kỳ.

• Nếu không ứng cử viên ứng cử nào đạt được 270 phiếu của địa cử tri, Viện Dân bầu sẽ phải quy định những người ứng cử trong số ba người giành nhiều phiếu bầu nhất của địa cử tri.

• Nếu không ứng cử viên Phó Tố tụng nào giành được đa số phiếu của địa cử tri, Thượng nghị viện sẽ phải quy định ứng cử viên ứng cử trong số hai người giành nhiều phiếu nhất của địa cử tri.

Tiến trình bầu cử phải của này đã bị chế trích nhiệm kỳ. Dù nhiệm kỳ của địa cử tri đã được những

phương cách khác thay thế, nhưng các vấn đề dân sự lập pháp hay Hành pháp chưa đưa ra được những tu chính nào, theo yêu cầu của công lý.

II. LẬP NG ĐỀ NG HAY ĐA ĐỀ NG.

Có thể thấy rằng trên không khuyến khích sự phát triển đa đề nghị vì các đề nghị ba không thể có được công lý tại các tiểu bang không theo kịp.

Trong cuộc bầu cử Tổng Thống năm 1992, ông Ross Perot, ứng cử viên của một đề nghị ba, nhận được 20 triệu phiếu, nhưng không có được một phiếu cử tri nào.

Hiện nay, hai đề nghị Công hòa và Dân chủ thay nhau đi đầu khi toàn bộ các đảng chính trị. Khoảng 60% người Mỹ tự coi mình là đề nghị viên hay người có khuynh hướng trung thành với công hòa Dân chủ hay Công hòa. Trong 5 cuộc bầu cử Tổng thống trong giai đoạn 1980 - 1996, 75% cử tri ủng hộ lập, công tình với đề nghị Công hòa hay Dân chủ đã bầu cho những ứng cử viên Tổng thống của đề nghị mà họ ủng hộ. Năm 2000, 79% những người có khuynh hướng ủng hộ đề nghị Công hòa đã bầu phiếu cho George W. Bush, trong khi 72% số người có khuynh hướng ủng hộ đảng Dân chủ bầu phiếu cho Albert A. Gore.

Tất cả các Tổng thống từ năm 1852 đều là người của Đảng Công hòa hoặc Dân chủ, và trong kỳ nguyên sau Chiến tranh Thế giới Thứ hai, số phiếu phổ thông bầu cho ứng cử viên Tổng thống của hai đề nghị chính công lý trung bình là 94,8%. Sau các cuộc bầu cử Quốc hội và đưa ra phương án năm 2006, trong số 100 thành viên của Thượng nghị viện chỉ có một Thượng nghị sĩ là người ủng hộ lập, và hai trong số 435 Dân biểu là những người ủng hộ lập. Tại các liên bang, tất cả 50 bang đều có người của đề nghị Công hòa hay đề nghị Dân chủ, và chỉ có 21 trong hơn 7.300 (0,003%) Dân biểu và Thượng nghị sĩ liên bang là những người ủng hộ lập.

Ngoài hai đề nghị lớn là Dân chủ và Công hòa, Hoa Kỳ cũng có những đề nghị nhỏ, những đề nghị chung là các đề nghị ba, như đề nghị Xanh, đề nghị Tự do và đề nghị Xã hội, ... chưa bao giờ chiếm được ghế tại Tòa Bạch Ốc.

Thêm vào việc khó khăn, các ứng cử viên của các đề nghị này còn bị cho là những người gây rối. Như trường hợp ông Ralph Nader (đề nghị Xanh) trong cuộc bầu cử Tổng thống năm 2000. Trong khi mới người hỗ trợ lập chủ đề tại tiểu bang Florida. Khi đó, ứng cử viên Bush (Công hòa) chọn ứng cử viên Gore (Dân chủ) 537 phiếu cử tri. Do đó, ông Bush đã nhận được số phiếu cử tri tiểu bang Florida, giúp ông đắc cử. Tại tiểu bang đó, ứng cử viên Nader nhận được 97.000 phiếu. Sự kiện này đã gây tranh luận về vai trò của đề nghị ba: nếu không có ông Nader tranh cử, thì kết quả toàn Hoa Kỳ có thể bị thay đổi.

III. CÁC ĐỀ CỬ M CỬ A CU C TUYỂN C NĂM 2008.

1. Kỳ bầu cử năm 1928 đến nay, mới có một cuộc bầu cử mà cả Tổng thống liên Phó Tổng thống đề nghị không tham gia tranh cử làm ứng cử viên của đề nghị mình và cũng là liên đầu tiên từ cuộc bầu cử năm 1952 cả hai đều không phải là ứng cử viên trong cuộc tuyển cử.

Tố tụng hình sự George W. Bush đang hoàn tất nhiệm vụ hai, và không thể tiếp tục vì giới hạn nhiệm vụ của chính Hiến pháp 22, đã được các tiểu bang phê chuẩn từ năm 1951. Các tác giả tu chính này đã nhận được: một Tội phạm, dù được dân chúng ủng hộ hay tài năng được đưa ra trước mắt nào đi nữa cũng

chúng được giới thiệu trong hai nhiệm vụ, từ 8 năm mà thôi và nên ngừng cho một người khác. Tố tụng hình sự đầu tiên G. Washington muốn tránh tình trạng bất cá nhân và có khả năng chuyển tiếp sang chế độ quân chủ. Nhưng các Tố tụng hình sự có thể phức tạp quá hai nhiệm vụ của Tố tụng hình sự nhiệm vụ qua đời, từ chức hay vô năng lực, và Phó Tố tụng hình sự thay thế cho hết nhiệm vụ đó.

Dù vậy, Hoa Kỳ đã có một vụ duy nhất trong hai nhiệm vụ là Tố tụng hình sự Franklin D. Roosevelt (Dân Chủ). Khi mãn nhiệm vụ hai vào năm 1940, thủ hiến Illinois đang đi ra các tiểu bang và Á châu, ông ra tranh cử và đã tái đắc cử nhiệm vụ ba, và rồi tiếp thêm một nhiệm vụ thứ tư. Lý do có thể trong thời gian này, cử tri có khuynh hướng ủng hộ và lãnh đạo được quy định, như thủ hiến thay thế như quy định khác.

2. Hai đảng viên tranh cử Tố tụng hình sự cho được là Thủ hiến nghị sĩ từ chức: John McCain (Arizona) và Barack Obama (Illinois). Vì thế, người tiếp tục sẽ chức chính là một Thủ hiến nghị sĩ được nhiệm vụ, lần đầu tiên kể từ khi John F. Kennedy tiếp tục vào năm 1960.

- Đảng Dân chủ chính thức chọn như Thủ hiến nghị sĩ Barack Hussein Obama II (Arizona), sinh ngày 04.08.1961, từ tiểu bang tiểu bang Denver, Colorado vào ngày 25-28.08.2008. Trước đó, ngày 22.08.2008, ông Obama đã chọn Thủ hiến nghị sĩ Joseph Robinette «Joe» Biden Jr. (Delaware), sinh ngày 20.11.1942, làm đảng viên Phó Tố tụng hình sự.

- Đảng Cộng hòa tín nhiệm ông John Sidney McCain III, sinh ngày 29.08.1936, từ tiểu bang tiểu bang Saint Paul, Minnesota. Ông là đảng viên lần đầu tiên nhậm chức thành Tố tụng hình sự của (cố Tố tụng hình sự Ronald Reagan cao tuổi hơn ông khi nhậm chức lần đầu tiên, nhưng khi nhậm chức Tố tụng hình sự Hoa Kỳ, Reagan trẻ hơn ông). Ngày 29.08.2008, ông McCain đã cưới bà Sarah Louise Heath Palin, sinh ngày 11.02.1964, Thủ hiến tiểu bang Alaska, được cùng liên danh làm đảng viên Phó Tố tụng hình sự. Bà Palin là nữ đảng viên Phó Tố tụng hình sự Hoa Kỳ đầu tiên nhậm chức, sau bà Geraldine Ferraro (Dân chủ) năm 1984.

Các đảng viên ba cũng giới thiệu như liên danh đảng viên :

- Đảng Lập hiến (Constitution Party) giới thiệu Chuck Baldwin - Darrell Castle từ tiểu bang tiểu bang Kansas, Missouri vào ngày 26.04.2008;

- Đảng Tự do (Libertarian Party) được Bob Parr - Wayne Allyn Root vào ngày 25.05.2008 từ tiểu bang Denver;

- Đảng Xanh (Green Party) chọn liên danh Cynthia McKinney - Rosa Clemente vào ngày 12.07.2008 từ tiểu bang Chicago.

3. Thành phần liên danh Công hòa và Dân chủ, chúng ta sẽ có những sự kiện mà i l n đ u n u:

- liên danh Dân chủ thế giới, Hoa Kỳ sẽ có Tố tụng thế giới Phi châu i l n đ u tiên. Ông Barack Obama sẽ trở thành Tố tụng thế giới sau 238 năm kể từ khi có tu chính 15 xác nhận quyền bình đẳng giữa các sắc dân trong việc thi dân chủ, năm 1870;

- liên danh Công hòa thế giới, Hoa Kỳ sẽ có Phó Tố tụng thế giới i l n đ u tiên. Bà Sarah Palin sẽ trở thành Phó thế giới sau 88 năm kể từ khi có tu chính 19 cho phép phụ nữ đi bầu.

IV. TRƯỜNG HỢP SỰ ĐỐI CẠ TRI BẰNG NHAU.

Cho tôi nghĩ chúng tôi viết những dòng chữ này, các cuộc thăm dò dân ý vẫn cho thấy ông viên Obama dẫn đầu cuộc tranh đua vào Nhà Trắng. Những người đi đầu đó không có gì là chắc chắn, và chúng ta có thể nghĩ đến trường hợp hai ông viên Công Hòa và Dân Chủ chia đều nhau tổng số 538 ghế đại biểu, tức 269, trong khi Hiến Pháp quy định mỗi nhà có 270 ghế đại biểu để tuyên bố thế giới.

Thế giới xuyên nghe RFA (Đài phát thanh Á châu Tự do), ngày 26.10.2008, chúng tôi đã theo dõi cuộc phỏng vấn của Chủ tịch Nga với Anh Nguyễn Khanh, người đi đầu cuộc đấu tranh sẵn tin bầu cử năm nay. Chúng tôi xin phép được tóm lược như sau:

Ngày 26.10.2008, ông viên Obama vẫn được đoán đang trên chân và với kết quả những cuộc thăm dò từ đầu tuần trước, các nhà phân tích chính trị và quan sát viên bầu cử tin Iowa, New Mexico và Wisconsin đang nghiêng về phía ông Obama, giúp sự phiêu lưu đại biểu ông có lên đến 222 phiếu, ông viên McCain có thể được thêm Florida, Missouri và North Carolina, nâng tổng số thành 227 phiếu. Số 89 phiếu còn lại của các tiểu bang Colorado, Michigan, Nevada, New Hampshire, Ohio, Pennsylvania và Virginia sẽ quyết định thế giới bầu cho cuộc bầu cử năm nay.

Như chúng ta đã thấy những điều kiện trên, Hiến pháp Hoa Kỳ quy định Hội Viện sẽ chọn Tố tụng thế giới và Thế giới Viện chọn Phó Tố tụng thế giới. Như vậy, để trở thành tân Tố tụng thế giới, ông McCain hoặc ông Obama cần 26 phiếu của Hội Viện, trong khi bà Sarah Palin hoặc ông Joe Biden cần 51 phiếu Thế giới Viện để trở thành ông hoặc bà Phó.

Hiện đây, ông Obama được tiên đoán sẽ thế giới Michigan và Pennsylvania, chiếm tổng cộng 260 phiếu đại biểu, còn tiểu bang đúng 10 phiếu để trở thành Phó Tố tụng thế giới da màu đầu tiên trong lịch sử Hoa Kỳ. Giữa ông McCain thế giới những tiểu bang “bên lề” những quốc gia Colorado, Ohio và Virginia và ông Obama thành công thêm 2 tiểu bang “bên lề” những quốc gia Nevada và New Hampshire, hai ông mà những người sẽ có đúng 269 phiếu, trong lúc phía có ít nhất 270 phiếu mà để thế giới Tố tụng thế giới.

Cách đây vài ngày, đài truyền hình NBC của Hoa Kỳ đưa tin nói cuộc đàm phán “giải đanh” cuối cùng cho thấy ông Obama đã được 264 phiếu đại biểu, cần thêm tổng cộng trong 6 tiểu bang còn lại sẽ để phiếu để chọn thế giới. Những người quên rằng ông McCain mất tổng cộng tình thế, thế giới 5 trong 6 tiểu bang được nói đến và “những người” Nevada cho ông Obama, lúc đó hai ông viên

Dân Chủ và Cộng Hòa chỉ biết nhìn nhau cười, vì mỗi ông có đúng 269 phiếu cử tri!!!

Theo hiến pháp, 48 Tiểu Bang, mỗi tiểu bang chỉ có 1 phiếu, bất kể dân số bao nhiêu người, chỉ có 2 tiểu bang California dân số đông gấp 70 lần New Hampshire, nhưng lúc đó 2 tiểu bang ngang nhau vì mỗi nhà chỉ có 1 phiếu mà thôi, trong khi 48 Tiểu Bang Tiểu bang có 100 ông bà nghị sĩ cử cử quy định thăm. Nhưng vậy để trở thành tân Tổng thống, ông McCain hoặc ông Obama chỉ cần 26 phiếu của 48 Tiểu Bang, trong khi bà Sarah Palin hoặc ông Joe Biden cần 51 phiếu của 48 tiểu bang để trở thành ông hoặc bà Phó Tổng thống.

Đây là tiểu bang đầu tiên áp dụng hai cuộc bầu cử Tổng thống hai 1800 - ông Thomas Jefferson đầu tiên - và 1824 - ông John Quincy Adams thành công -.

Chỉ Thy Nga hai vị trí Tổng thống của hai ông John McCain và Barack Obama. Hiến pháp bên Dân Chủ chỉ định đa số cử tri của 48 Tiểu Bang và số dân của Dân Chủ nên đa số là 27 tiểu bang, nên ông Obama sẽ có 27 phiếu, ông McCain chỉ được có 23 phiếu, cử tri đó có đúng không?

Anh Nguyễn Khanh trình bày là sai vì quy định chọn tân Tổng thống thuộc về tân Quốc Hội, các vị dân cử sẽ nhóm phiên họp đầu tiên vào đầu năm 2009 và không bắt buộc họp phiên đầu tiên ngày 20 Tháng Giêng, là ngày mà tân Tổng thống tuyên thệ nhậm chức. Có thể lúc đó đầu tiên Dân Chủ vẫn nhậm đa số, nhưng cũng có thể cân "tiểu bang" bằng nhau hoặc có những tiểu bang các vị dân cử bỏ qua quy định của đầu tiên, đầu tiên ý chỉ ông này thay vì ông kia. Kết quả: Bất kể đầu ông McCain được 25 phiếu, bằng số phiếu của ông Obama.

Khi đó, theo Hiến Pháp, trong Tổng thống Hoa Kỳ không có Tổng thống và Phó Tổng thống, Chỉ tịch Tiểu Bang sẽ là người nhậm quyền Tổng thống cho đến khi có nhà lãnh đạo mới.

Trong Tổng thống Tiểu Bang không chỉ của các Tổng thống, của nước Mỹ - và thế giới - sẽ trông chờ kết quả Tổng thống Tiểu Bang. Lý do: Hiến pháp cũng quy định Phó Tổng thống đầu tiên là người nhậm quyền Tổng thống cho đến khi Tiểu Bang tìm được cách gì quy định vậy. Nhưng, vì có trông đợi Tổng thống Tiểu Bang cũng không hẳn là gì pháp hay, vì bất kể đầu cuộc bầu cử của "ông" hay "bà" Phó cũng gấp khó khăn: 50 phiếu cho ông Biden, 50 phiếu cho bà Palin.

Nếu cả hai vị tân Quốc Hội Liên Bang đầu tiên, ai sẽ là người nhậm quyền đầu tiên khi nhậm đầu tiên sau khi đầu tiên Tổng thống George W. Bush và ông Phó Dick Cheney đầu tiên Nhà Trắng ngày 20.01.2009?

Theo Hiến Pháp, trong Tổng thống Hoa Kỳ không có Tổng thống và Phó Tổng thống, Chỉ tịch Tiểu Bang sẽ là người nhậm quyền Tổng thống cho đến khi có nhà lãnh đạo mới. Nhưng vậy, sau cuộc bầu cử Tổng thống lần này, bất kể đầu tiên của Mỹ sẽ có bà Tổng thống đầu tiên. Có thể đó là bà Nancy Pelosi, vị đầu tiên đầu tiên Dân Chủ vẫn nhậm đa số của Tiểu Bang, để bà Pelosi tiếp tục làm Chỉ tịch và chỉ tuyên thệ làm... quy định... Tổng thống!!!

Ngày 04.11.2008, cử tri Hoa Kỳ không chỉ bầu Tổng thống và Phó Tổng thống mà còn tham gia tuyển chọn 435 Dân cử của Hạ nghị viện và 35 Nghị sĩ Tổng thống nghị viện Liên bang.